

Belinda Bauer

Blacklands

Oversatt av André Savik

CAPPELEN DAMM

Kapittel 1

På Exmoor dryppet regnet av det skitne, bregnefylte, grove, farveløse gresset, av spisse gyveltorner og fjorårets lyng, som var så svart at det så ut som en våt brann hadde fart over landskapet, tatt med seg trærne og latt myren ligge der, kald og utsatt for en vinter den måtte møte ensom og ubeskyttet. Yret løste opp de nære horisonter og spant himmel og jord sammen til en grå kokong omkring det eneste synlige landemerke – en tolv års gutt i glatte, sorte impregnerte bukser, men uten lue, alene med en spade.

Det hadde regnet tre dager i strekk, men gressrøttene strittet fortsatt mot spadespissen, det gjorde også lyng og gyvel. Stevens ansiktsuttrykk forandret seg ikke; han satte bladet ned i bakken igjen og kunne føle et tilfredsstillende lite støt helt opp i armhulene. Denne gangen laget han et merke – et tynt menneskeskapt merke i naturens storslåtte landskap omkring ham.

Før Steven rakk å sette det neste merket, var den første smale stripen blitt fylt av regn og forsvunnet.

De tre guttene gikk lutende gjennom regnet i Shipcott. De hadde stukket hendene i lommene og trukket hettene over ansiktene. Skuldrene deres var dratt opp mot

nakkene, som om de ikke kunne komme ut av regnet og bli tørre tidsnok. Men de hadde ikke noe sted å skynde seg til, så de snodde seg langs veien, skumpet inn i hverandre, lo og bannet alt for høyt for ingenting, slik at verden skulle vite at de fantes og fortsatt hadde forventninger til den.

Veien var smal og full av svinger, og om sommeren smilte forbipasserende turister når de fikk øye på rekkehusene med sine kystfarver og dører som åpnet seg rett ut til fortauet og de pussige slåene foran vinduene. Men i regnet ble de gule og rosa og himmelblå husene et utvasket minne om solskinn, og bare de som var for unge, for gamle eller for fattige til å reise derfra, hadde funnet tilflukt her.

Stevens bestemor kikket ut gjennom vinduet med et ubevegelig blikk. Hun hadde begynt livet som Gloria Manners. Så ble hun Ron Peters kone. Siden var hun Letties mamma, så Lettie og Billys mamma. Så var hun den stakkars Mrs. Peters en lang periode. Nå var hun Besta til Steven. Men under det hele ville hun alltid forbli Stakkars Mrs. Peters. Det var ingenting som kunne forandre det, ikke engang barnebarna hennes.

Vinduet over den halvhøye gardinen var spraglete av regndråper. På den andre siden av gaten hadde folk slått på lyset allerede. Takene var like forskjellige som veggene. Noen bar fortsatt de gamle taksteinene av leire som var overgrodd av mose. Andre var dekket av flat, grå skifer, hvor den utvannede himmelen spilte seg. Over takene kunne man såvidt skimte toppen av myren gjennom disen – fra denne avstanden virket den som en slak, rund gjenstand. Sett fra et lunt rom med sentralvarme kunne den til og med virke uskyldig når kjelen begynte å plystre på kjøkkenet.

Den korteste av guttene klasket til vinduet med flat hånd, slik at Besta til Steven kvakk til i skrekk.

Guttene satte i en latter og sprang avsted, enda de ikke hadde noen i hælene, og de visste at de neppe kom til å bli forfulgt. «Din nysgjerrige gamle heks!» ropte en av dem, men det var vanskelig å skjelne hvem det var, siden de hadde trukket hettene så langt ned i ansiktene.

Lettie stormet inn. Hun var oppskjørtet og andpusten. «Hva var det for noe?» Men Besta til Steven sto ved vinduet igjen. Hun snudde seg ikke mot datteren. «Er maten klar?»

Steven tuslet ut av myren med anorakken hengende over den ene skulderen og en T-skjorte som dampet av anstrengelsene han nettopp hadde vært gjennom. Stien som mange generasjoner av vandrere hadde skåret gjennom lyngen, glinset av tykk søle. Han stanset opp med spaden som et akslet gevær over den andre skulderen og kikket ned på landsbyen. Gatebelysningen var på allerede, og Steven følte seg som en engel eller marsboer som observerte boligene i det gryende mørket langt ovenfra, helt frigjort fra de bittesmå livene som ble levd der nede. Han dukket instinktivt ned da han fikk øye på de tre hettene på den våte veien.

Han gjemte spaden bak en stein like ved den glatte stigen. Den var rusten, men allikevel var det noen som kunne stjele den, og han kunne ikke ta den med seg hjem. Det kunne føre til spørsmål han ikke kunne – eller turte – svare på.

Han fulgte det trange smuget langs huset. Han begynte å kjølnes ned nå, og hutret mens han tok av seg joggeskoene for å skylle dem under havespringen. Engang hadde de vært hvite med blå lyn på. Moren hans ville

bli helt fra seg om hun fikk se dem slik. Han gned dem med tomlene og presset sølen ut av dem til de bare var skitne, så ristet han dem hardt. Sølevannet sprutet mot husveggen, men regnet skyllet det bort med det samme. De grå skolesokkene hans var tunge og vasstrukne, og han vrent dem av seg. Føttene hans var skrekkelig hvite.

«Du er gjennomvåt.» Moren hans gransket ham fra bakkdøren.

«Det begynte å regne.»

«Hva er det du har drevet med?»

«Ikke noe. Jeg har bare. Ja, du vet.»

Han hørte Besta fra kjøkkenet. «Han burde komme rett hjem fra skolen.»

Stevens mor skulde på den våte gutten. «De joggskoene var nye til jul.»

«Beklager, mamma.» Han så nedslått ut. Det virket ofte.

Hun sukket. «Maten er klar.»

Steven spiste så fort han turte og så mye han kunne.

Lettie sto ved kjøkkenvasken og røykte. Hun slapp asken ned i avløpet. I det forrige huset – før de flyttet inn hos Besta – pleide moren hans å sitte ved bordet sammen med ham og Davey. Hun pleide å spise. Hun pleide å snakke med ham. Nå var munnen hennes alltid snurpet sammen, selv når det satt en sigarett i den. Davey sugde ketchupen av pommes frites-stripene, så skjøv han hver av dem varsomt over på den ene siden av tallerkenen.

Besta skar små stykker av den panerte fisken sin og inispiserte hvert av dem med mistenksom mine før hun spiste det.

«Er det noe galt med dem, mamma?» Lettie knipset av asken unødvendig hardt. Steven så nervøst på henne.

«Bein.»

«Det er en filet. Det står på esken. Rødspettefilet.»

«Det er alltid noen de overser. Man kan ikke være forsiktig nok.»

Det senket seg en lang taushet over bordet mens Steven lyttet til lyden av sin egen mat i hodet.

«Spis pommestruer, Davey.»

Davey skar en grimase. «De er helt våte.»

«Det skulle du ha tenkt på før du begynte å suge på dem, ikke sant? Ikke sant?»

Steven sluttet å tygge da spørsmålet ble gjentatt, men Bestas gaffel skrapte på tallerkenen.

Lettie var lynraskt borte hos Davey og plukket opp en vassen potetbit. «Spis den!»

Davey ristet på hodet, og underleppen hans begynte å skjelve.

«Legg igjen mat. Barna nåtildags har det for godt,» mumlet Besta med stille forakt.

Lettie bøyde seg og klasket Davey hardt på det nakne låret under kortbuksene. Steven så håndavtrykket på brorens hud skifte til rødt med det samme. Han var glad i Davey, men hver gang noen annen enn han selv kom i vanskeligheter, ga det ham et lite støt av glede. Broren begynte å stortute, og mens moren røsket ham ut av kjøkkenet og opp trappen, følte Steven på en måte at han hadde mottatt en æresbevisning – æren av å bli spart for all irritasjon moren hadde opparbeidet seg. For hun hadde sannelig latt ham gjennomgå for sitt forhold til Besta mer enn én gang. Men dette var enda et bevis for noe Steven hadde håpet en god stund, nemlig at femåringen Davey endelig var gammel nok til å bære

sin andel av den samlede disiplinmengden. Det var ingen voldsom mengde, ei heller var den farlig, men pøkker heller: Moren hadde kort lunte, og i Stevens øyne var delt straff det samme som halv straff. Kanskje en straff man slapp helt og holdent fra. Besta hadde fortsatt å spise gjennom hele episoden, enda hver munnfull øyensynlig var et minifelt.

Til tross for at Daveys hulk nå var mer dempet, forsøkte Steven å få øyekontakt med Besta, og endelig kastet hun et blick på ham, slik at han fikk anledning til å himle med øynene, som om de delte på det obsternasige barnet, og dette fellesskapet knyttet dem til hverandre.

«Du er ikke det grann bedre,» sa hun og fortsatte med fisken sin. Steven rødmet. Han visste at han var bedre! Om han bare kunne bevise det for Besta, ville alt være helt annerledes. Det var han sikker på.

Naturligvis var alt sammen Billys feil – som vanlig.

Steven holdt pusten. Han kunne høre at moren vasket opp – lyden av porselen under vann – og at Besta tørket – den høyere musikken av tallerkener som skraper når de dras av stabelen. Så åpnet han langsomt døren til Billys værelse. Det duftet gammelt og søtt, som av en appelsin som var glemt igjen under sengen. Steven følte døren klikke stille bak ham.

Gardinene var trukket for – alltid trukket for. De sto til sengeteppet med sine bleke og mørkeblå kvadrater, som på sin side kræsjet med det brune spiralmønsteret i teppet. På gulvet sto en halvferdig romstasjon av legobrikker, og siden Steven hadde vært her sist, hadde en liten edderkopp spunnet et nett over noe som så ut som en primitiv dokkstasjon. Nå hang det der og ventet på

å fange inn små satellittfluer fra ytre rom i det mørke og støvete soveværelset.

Over sengen var det festet et slunkent lyseblått og hvitt skjerf – Manchester City – og Steven følte det velkjente stikket av medynk og sinne for Billy, som selv i sin død var en taper.

Iblant snek Steven seg inn hit, liksom Billy kunne strekke ut en hånd tvers over årene og hviske hemmeligheter og løsningen i øret på sin nevø, som allerede hadde rukket å oppleve én fødselsdag mer enn han selv.

Det var lenge siden Steven hadde gitt opp å finne ekte ledetråder. I begynnelsen hadde han likt å forestille seg at onkel Billy hadde lagt igjen noe slags bevis på at han hadde en forutelse om sin død. En kjent bok i *Femserien* med et eseløre på en avgjørende side, initialene «AA» skrappt inn i bordplaten av tre ved siden av sengen, lego som var strødd omkring og dannet et kompass, hvor X pekte ut rette sted. Et eller annet en observant unggutt senere kunne få øye på og dechiffrere.

Men det fantes ikke noe. Bare denne lukten av historie og bitter tristhet, et skolebilde av et magert, lyshåret barn med rosekinn og skjeve tenner og mørkeblå øyne som nesten var klemt igjen av det voldsomme smilet. Det var gått lang tid før Steven hadde innsett at dette bildet måtte ha vært plassert her senere – at ingen gutt av noen karat ville sette et bilde av seg selv på nattbordet hvis det ikke viste ham med en svær fisk eller en pokal i hånden.

For atten år siden var elleveåringen – sannsynligvis ikke ulikt ham selv – gått lei av denne fantasileken i verdensrommet og gått ut for å leke i den varme sommerkvelden, åpenbart – det kunne drive en til vanvidd – uten å være klar over at han aldri kom til å vende tilbake for

å rydde vekk lekene eller vifte Man City-skjerfet foran TV-apparatet en søndag kveld, ikke engang for å re opp sengen sin, noe hans mor – Stevens bestemor – hadde gjort meget senere.

En gang etter kvart over syv om kvelden, da Mr. Jacoby fra kiosken hadde solgt ham en pose med *Maltoser* sjokoladekuler, hadde onkel Billy begitt seg ut av barndommens fantasirike og inn i de levende mareritts rike. På de to hundre meterne fra kiosken og til nøyaktig dette huset – to hundre meter Steven gikk til og fra skolen hver morgen og ettermiddag – var onkel Billy ganske enkelt blitt borte.

Stevens bestemor hadde ventet til halv ni før hun sendte Lettie ut for å lete etter broren, og hun ventet til halv ti, da det begynte å bli mørkt, med å gå ut selv. På disse lyse sommerkveldene lekte barna mye lenger enn til leggetiden om vinteren. Men det var ikke før Ted Randall, som bodde to hus unna, sa at man kanskje burde ringe politiet, at Besta til Steven en gang for alle sluttet å være Billys mamma og ble Stakkars Mrs. Peters.

Stakkars Mrs. Peters, hvis mann idiotisk nok var blitt drept da sykkelen hans sjanglet ut foran bussen til Barnstaple for seks år siden, hadde ventet på at Billy skulle komme hjem. Først ventet hun ved døren. Der sto hun hele dagen, hver dag en hel måned, nesten uten å legge merke til fjorten år gamle Lettie som smøg seg forbi for å gå på skolen, og som var hjemme igjen helt nøyaktig ti på fire for å spare moren for enda mer bekymring, om det i det hele tatt lot seg gjøre.

Da været slo om, ventet Stakkars Mrs. Peters ved vinduet, hvorfra hun kunne se gaten i begge retninger. Hun ble seende ut som en hund i tordenvær – alert, storøyd og nervøs. Hver bevegelse i gaten fikk hjertet hennes til

å hamre så hardt i brystet at hun krympet seg. Så fulgte den synkende følelsen, når det var Mr. Jacoby eller Sally Blunkett eller Tithecott-tvillingene som ble så tydelige at selv ikke hennes mest desperate fantasi kunne se en rød-musset elleve år gammel gutt med kort blondt hår, nye Nike-sko og en halvspist pose med godteri i hånden.

Lettie lærte seg å lage mat, å gjøre rent og holde seg på rommet så hun slapp å se moren kvekke til ved hvert syn på gaten. Hun hadde alltid hatt en mistanke om at Billy var favoritten, og nå – i hans fravær – manglet moren styrken til å skjule denne kjensgjerningen.

Så Lettie hamret ut et skall av sinne og opprør for å beskytte sitt myke indre, som var fjorten år gammelt, vettskremt og som savnet både broren og moren like meget, som om de begge var blitt snappet ut av hendene hennes denne varme julikvelden.

Hvordan kunne det være mulig at onkel Billy ikke hadde visst det? Igjen følte Steven dette lynet av raseri, der han sto og betraktet dette rommet, som var blottet for liv og ledetråder. Hvordan var det mulig at man ikke kunne skjønne at noe slikt var i ferd med å skje med en?